

10. 10. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

10 otázek pro ... Ondřeje Šťastného

JUDr. Ondřej Šťastný je viceprezidentem a tiskovým mluvčím Unie státních zástupců. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, absolvoval studijní pobyt na University College Dublin, School of Law. Působil v médiích, krátce na Ministerstvu spravedlnosti a v advokacii. Jako státní zástupce začínal na Obvodním státním zastupitelství pro Prahu 2, aktuálně pracuje na Městském státním zastupitelství v Praze, kde se zaměřuje na stíhání trestné činnosti příslušníků bezpečnostních sborů. Pravidelně přispívá do profesního časopisu Státní zastupitelství.

1. Co máte na své práci nejraději?

Práce státního zástupce je krásná ve své dvojjedinosti. Až do podání obžaloby jste šéf, který úkoluje policii a má možnost vést celou kauzu k obrazu svému. Pak předáte věc soudu a stane se z vás pouhá jedna strana trestního řízení. Variabilita, zajímavost a kreativita naší profese je důvodem, proč ji považuji za vůbec nejlepší právnickou práci a proč jsem si ji vybral. Příjemné je i to, že na rozdíl od komerční právníčiny se neohlížíte - ani nesmíte ohlížet - na nejrůznější soukromá přání a požadavky a máte prostor k prosazování spravedlnosti.

2. Jak často Vás ve Vašem oboru něco překvapí?

Dnes a denně. To, že se právní praxe stále nedostala k jednoznačnému a ustálenému výkladu některých podstatných otázek trestního procesu, je kapitola sama pro sebe. Opravdu platí paradox, o kterém nám říkali naši učitelé - čím hlouběji pronikáte do nějakého oboru, tím více přibývá otázek a ubývá odpovědí.

3. Kdo nebo co nejvíce ovlivnilo Váš profesní život?

V dosavadním životě jsem měl obrovské štěstí poznat různé profese a potkat v nich řadu mimořádně inteligentních, schopných, zajímavých, inspirativních a tolerantních lidí. V mé první práci, novinářině, nemohu zapomenout na tehdejší reportérské oddělení MF DNES, které v nultých letech pod vedením Jiřího Kubíka tvořilo nesmírně kvalitní tým, v němž se mohl junior naučit spoustu věcí. Výborné lidi jsem poznal také na státním zastupitelství. Pokud jde o profesní začátky, musím zmínit Okresní státní zastupitelství v Hradci Králové a druhý pražský obvod, kde rád vzpomínám především na v mnoha ohledech osvíceného a moudrého vedoucího, doktora Tomáše Bláhu. A pak je tu osobnost někdejšího nejvyššího státního zástupce Pavla Zemana a éra, která s jeho příchodem roku 2011 začala. Po předchozích neslavných letech veřejné žaloby mě příklad jeho a lidí kolem něj přesvědčil, že má smysl jít pracovat pro stát a o něco se snažit.

4. Je nějaký zákon, který byste nejraději zrušil?

Nepatřím k zastáncům poměrně populární teorie o hypertrofii práva, která český právní řád hodnotí obdobně jako císař Josef II. Mozartovu operu - příliš mnoho paragrafů. Nevím o žádném zákoně, který by jako celek byl vyloženě zbytečný a nesmyslný. Připouštím však, že to může být dáno mou specializací na trestní právo. Každý praktikující právník detailně sleduje pouhou výseč legislativy. Za pěknou považuji tradici zákonů, věnovaných vybraným hlavám státu, třebaže jsou z formálního hlediska absurdní. Naposledy to byl případ pana prezidenta Václava Havla, jedné z nejvýznamnějších postav našich národních dějin. Prokazují konzervativní úctu k hodnotám, které nás, z podstaty malé a omezené lidi, dalece přesahují. Problém spíše vidím v kvalitě jednotlivých zákonů a jejich aktuálnosti. Skutečnost, že platný trestní řád je z roku 1961 a občanský soudní řád z roku 1963, asi nevyžaduje žádný další komentář.

5. Knížka, kterou jste četl naposled?

Alberto Reyes Pías: Já, Bůh a Fidel aneb Kněžem na komunistické Kubě (Karmelitánské nakladatelství 2017). Knihu napsal můj skvělý přítel ze studií, kubánský katolický kněz, a potěšilo mě, že vyšla i v českém překladu. Považuji ji za velmi upřímnou, odpracovanou a „odžitou“ zprávu o nesnadné cestě ke kněžství. Doporučuji.

6. Čím Vás dokáží studenti překvapit?

Při mých občasných vystoupeních na alma mater, pražské právnické fakultě, mě studenti vždy příjemně překvapí svou aktivitou, zájmem o věc, studijním zápalem, zdravou asertivitou a sebevědomím. Je to výborný progres, směřující k mentalitě angloamerických univerzit, kde je aktivní práce a diskuse středobodem světa. Moje generace, studující práva před patnácti lety, byla výrazně pasivnější, kdo se příliš angažoval, byl za šplha a za divného. Čímž se obloukem dostávám k legendárnímu doyenovi ústavního práva Jánů Gronsému, který na nás při přednáškách správně křičel: Nebuďte pasivními konzumenty, kteří pouze proplouvají!

7. Co byste vzkázal mladým lidem, kteří uvažují o právnické profesi?

Záleží na stádiu, v němž se nacházejí. Pokud by se mě ptal čerstvý maturant, řekl bych mu, že práva jsou velmi dobrou volbou v tom, že spojují atraktivní předmět studia a obrovskou využitelnost v praxi. Byť to může působit banálně, o spoustě jiných studijních oborů to říci nelze. Kdybych hovořil s čerstvým absolventem fakulty, který hledá džob, sdělil bych mu přesně to, co vám v první odpovědi této ankety. Mám novou zkušenost se členstvím ve výběrové komisi na obsazení míst právních čekatelů státního zastupitelství. Mnoho uchazečů mě kladně zaujalo tím, kolik různých stáží během fakulty stihli a že to mají s otázkou, kam profesně směřovat, v hlavě dobře srovnané.

8. Proč jste se rozhodl stát právníkem?

Určitě to nebyla jednoznačná volba. Žádnou profesi nepovažuji za „tu jedinou možnou“, ve stejném duchu, jak to nádherně píše Karel Čapek v povídce Obyčejný život. Prapůvodně jsem chtěl na žurnalistiku, což souvisí s tím, že jsem se jí pak osm let živil. Profesionální novináři mi ale včas vysvětlili, že je – přinejmenším v tuzemských podmínkách – praktičtější vystudovat něco jiného a získat tak větší profesní svobodu. Cennější radu jsem nemohl dostat a byl jsem za ni vděčný hlavně před jedenácti lety. Tehdy jsem došel k definitivnímu rozhodnutí, že novinářina pro mě není posláním na celý život, přičemž vlak právnických povolání tou dobou už zvolna ujížděl. Po maturitě jsem se hlásil též na politologii, ale čas ukázal, že práva byla skutečně nejlepší a nejpraktičtější volbou.

9. Jací lidé Vás nejvíce dokáží rozčítit?

Výhodou stoupajícího věku je (v mém případě poměrně výrazně) klesající schopnost rozčítit se. Pokud k tomu přeci jen někdy dojde, nejčastěji je to při setkání se suverénní arogancí, neschopnou vidět a reflektovat vlastní chyby, neznalosti a jiné pohledy na věc. Bůh ví, že mezi právníky není nositelů této charakteristiky úplně málo.

10. (Pracovní) konflikt, který Vám utkvěl v paměti, jak jste ho řešil a co Vás naučil?

Jak už jsem zmínil, zpravidla jsem se pohyboval v kvalitním, profesionálním a dobře vedeném kolektivu. I proto se mi pracovní konflikty vyhýbaly a já sám jsem je rozhodně nevyhledával. V paměti mi utkvěl faul jedné z kolegyně pár let nazpět, doprovázený neschopností sebereflexe a přiznání chyby. Řešil jsem jej důrazně a principiálně. Naučil mě, či spíše utvrdil v tom, že státní zástupce má a musí řešit věci důrazně a principiálně.

Další články:

- [10 otázek pro ... Moniku Novotnou](#)
- [10 otázek pro ... Luboše Fojtíka](#)
- [10 otázek pro ... Valerii Cermanovou](#)
- [10 otázek pro ... Adama Šimice](#)
- [10 otázek pro ... Marii Timoščukovou](#)
- [10 otázek pro ... Jana Malého](#)
- [10 otázek pro ... Pavlu Krejčí](#)
- [10 otázek pro ... Martina Bendíka](#)
- [10 otázek pro ... Ronalda Němce](#)
- [10 otázek pro ... Jana Kohouta](#)
- [10 otázek pro ... Jana Havla](#)